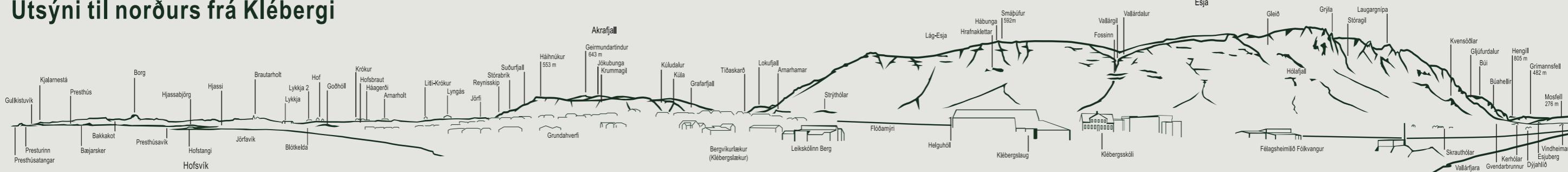

Útsýni til norðurs frá Klébergi

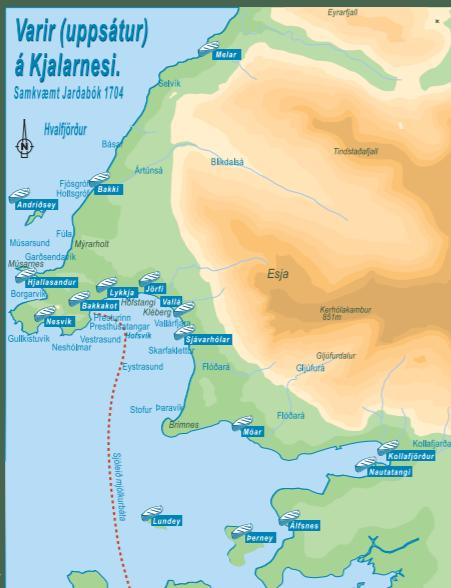

Sjósókn á Kjalarnesi

Í Jarðabók Árna Magnússonar og Þáls Vidalíns frá 1704 eru yttarlega skráðar allar land- og sjávarnytjar á Kjalarnesi. Þær segir að heimraði hafi viða verið stundað að lítlum bátum árið um kring en frá Lykkju hóft vertið að kynildmessu og stóð fram til Hallvarðmessu. Lendingar böttu góðar við Mela og Mýraholt og á Hjallands- og Brautarholtsfjörum. Við Arnarholt var lending „óbrigðanlega viss meðan utsjór er fær“ en við Lykkju var lending „hin besta og bregst aldrei“. Þær fisktegundir sem hér veiddust voru meðal annars þorskur, ýsa, lúða, rauðspretta og hrognkelsi. Hragnkelsafjara var þáð kallað begar á háfjöru var unnt að ná hragnkelsum með berum höndum þar sem þau lágu í fjörupollum á hrygningarstað. Ýmsar aðrar nytjar voru frá sjó, svo sem selveiði. Gengið var á sölvaþjöru og annar þágráður, fjörugrós og skarfakál var tínt og þótti mikil hollmeti. Rekavíður var nokkrur.

Jón Jónasson (1848–1939) bóndi á Melum að koma úr róðri.
Farmer returning home with his catch.

Sigríður Guðmundsdóttir húsfreyja í Presthúsum og Sigríður vinnukona við dúnreinsun í Andriðsey um 1917. Mikil hnundið voru af eyjumni, s.s. lundaveiði og duntekja, þar voru mest veiðir 16.000 lundar á sumri.

Cleaning down in Andriðsey, c. 1917.

Búskapur á Kjalarnesi

Kjalarnes var hefobundið landbúnaðarhérað með sauðfjár- og kúabúskap ásamt sjósókn, seljabúskap og fjörnýtjum. Samkvæmt Jarðabók 1704 voru hjáleigur viða frá stærri jörðum, flestar frá Brautarholti. Um 1900 voru þær aflagðar. Búnaðarfélög Kjalnesinga var stofnað 1908. Með setningu jarðræktarlagfa 1923 og nýri veltækni varð byltung í búskaparháttum. Kúabúskap óx og dafnaði og mjólkurframleiðsla var um skeið sú mesta á bóna í landinu.

Ótafur Eyjólfsson bóndi í Saubæ og Bleikur við heyflutninga 1945. Fyrir á tó unru hestar erfiðustu verkin í landbúnaði, þeim var m.a. belt fyrir sláttuveilar, plöga og heymagna fram undir 1950 en þá tóku dráttarvélamar við.

Horse-drawn hay wagon, 1945. Horses pulled ploughs, mowers and carts until tractors replaced them in the late 1940s.

Arnarhamarsrétt 1957. Á seinni hluta 20. aldar faekkar fjárbúum stöðugt og upp úr 2010 var sauðfjárþúskapur sem atvinnuvegur aflagður á Kjalarnesi.

Sheep round-up, 1957. Sheep farming is no longer an industry in Kjalarnes.

Ljós.: Anna Margrét Sigurðardóttir

Á Bakka er nú (2014) eina kúabúið á Kjalarnesi með um 40 mjólkandi kúum. Hjónin Ásthildur Skjaldardóttir og Birgir Aðalsteinnsonn í fíosinu við mjaltir.

Kjalarnes's only dairy farm (2014), with c. 40 milk cows.

Ljós.: Svanhvit L. Guðmundsdóttir

Fishing and farming in Kjalarnes

Subsistence farming and fishing were traditional ways of life in Kjalarnes. Mechanisation and new agricultural laws revolutionised farming in the early twentieth century. Dairy farms boomed, and a milk boat ferried milk to Reykjavík. By 1930, a road connected Kjalarnes to the capital city. Sheep and dairy farming went into decline in the later part of the century, but one dairy farm remains.

Small-scale food production is still an important part of the local economy. In addition to a dairy farm, there are now pig and poultry farms here.

A land survey from 1704 describes fishing practices in Kjalarnes. Locals fished year-round, but the main fishing season lasted from Candlemas (Feb. 2) to St. Hallvard's Day (May 15). Small boats manned by seasonal workers would set out from Lykkja (see map) to fish for cod, haddock, halibut, plaice, lumpfish and other species. A "lumpfish tide" was a low tide during which lumpfish could be scooped up barehanded from tide pools at their spawning grounds. Seal hunting took place, and dulse, Irish moss and scurvy grass were harvested on the beaches. Driftwood washed up along the shore, a valuable source of timber.

Boat landings are marked on the map to the left (blue boats).